

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 28

Utgitt 7 juli.

1914

Lov

om forandring i lov angaaende fiskeri i Nordlands og
Tromsø amter av 3 august 1897.

3 juli.

Nr. 1.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 26 juni 1914 saalydende:

I.

Efternævnte paragraffer i lov angaaende fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 skal herefter lyde saaledes:

§ 7. For hvert opsynsdistrikt med den nedenfor omhandlede undtagelse blir der inden 4 dage efter valget av tilsynsmænd av disse, efter forutgaaende tilsigelse fra opsynet, at vælge blandt fiskerne 4 mænd, som skal danne et utvalg.

Avstemningen sker, skriftlig eller mundtlig, særskilt for hvert merkedistrikt under ledelse av opsynsbetjenten, som fører protokol derover. Der stemmes i hvert merkedistrikt særskilt paa 4 medlemmer av utvalget og paa 4 suppleanter for disse. De, som ved sammenlægning av stemmerne i de forskjellige merkedistrikter viser sig at ha erholdt de fleste stemmer, ansees valgt. Har flere like mange stemmer, avgjøres valget ved lodtrækning mellem disse.

Naar derom fremkommer andragende, vælges av og blandt høvedsmændene paa de anmeldte linebaater samt av og blandt førerne paa de anmeldte linefiskefartøier, men forøvrig efter de samme regler som foran nævnt, et særskilt utvalg paa 4 mænd med varamænd, hvorav to med varamænd skal være linefiskere paa almindelige baater, som roes fra land, og to med varamænd linefiskere paa anden slags farkoster, jfr. § 10, 2det led.

De valgte medlemmer av utvalgene er ombudsmænd.

De beklæder stillingen, saalænge opsynet er i virksomhet, og

3 juli. saalænge de opholder sig inden opsynsdistriktets grænser og
 Nr. 1. der driver fiske. De pligter at underrette formanden, forsaavidt
 de fraflytter opsynsdistriktet under fisket. Naar nogen i to aar
 efter hinanden har været medlem av et udvalg, kan han i like-
 saa lang tid undslaa sig for at motta gjenvalg.

De valgte tilkommer ingen godtgjørelse for sit arbeide,
 medmindre de i ombuds medfør maa begi sig længer end 5
 kilometer utenfor det merkedistrikt, hvor de driver fiske. I saa
 fald tilkommer de godtgjørelse for hatte befordringsutgifter og
 kr. 8,00 daglig, saalænge fraværet varer.

Skulde antallet av de valgte medlemmer og suppleanter i
 et distrikt ved avgang bli mindre end 4, kan formanden, der-
 som det fornødiges, foranledige utfyllningsvalg avholdt.

Dersom der i et opsynsdistrikt skulde være mindre end 10
 tilsynsmænd, fungerer disse som det i nærværende paragrafs
 1ste led omhandlede almindelige valg. I dette tilfælde væl-
 ges ikke varamænd. Dersom antallet av tilsynsmænd i et di-
 strikt, hvor dette tilfælde foreligger, ved avgang blir mindre
 end 4, foretages utfyllningsvalg i forhold til det da tilstede-
 værende baatantal.

§ 8. Et valg bestaar av de valgte mænd og en av
 amtmanden beskikket formand.

Formanden sammenkalder møte, naar det findes paakrævet,
 leder forhandlingene, deltar i stemmegivningen og fører proto-
 kollen.

Gyldig beslutning kan ikke fattes, medmindre formanden
 og mindst $\frac{3}{4}$ av de valgte medlemmer er tilstede. I tilfælde
 av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

Naar 2 av de almindelige valg i henhold til § 9 træder
 sammen, avgjøres det ved lodtrækning, hvilket utvalgs formand
 skal lede forhandlingene og ha avgjørende stemme i tilfælde av
 stemmelikhet.

§ 9. Saafremt et almindelig valg finder det paakrævet,
 kan det fatte beslutning om, at der henlægges en bestemt hav-
 strækning til et opsynsdistrikt. Grænserne for denne havstræk-
 ning bestemmes efter kompasstrek og med paa land eller paa
 anden betryggende maate av de til hinanden støtende distrik-
 ters almindelige valg i fællesskap.

Adgang til at fiske inden den et distrikt saaledes tillagte
 havstrækning er ikke betinget av, at der roes fra opsynsdistrik-
 tet, men enhver er forpligtet til at overholde de for bedriften
 paa denne strækning givne forskrifter.

§ 10. For utøvelsen av fiskeriet inden den ethvert distrikt
 tillagte havstrækning tilkommer det det almindelige valg i
 form av vedtægt at bestemme:

3 juli.
Nr. 1.

- a. hvorvidt og hvorledes deling av havet mellem brukerne av garn og natliner skal iverksættes. Beslattes det, at der skal tildeles det ene slags redskap en bestemt havstrækning, hvor det andet slags redskap ikke tilstedes adgang, skal brukerne av dette redskap være berettiget til paa lignende maate og med samme virkning at faa sig tildelt en tilsvarende havstrækning, saafremt dette forlanges av halvparten av de hovedsmænd, som driver fiske med det slags redskap inden opsynsdistriktet;
- b. tiden for redskapers optagning eller utsætning om aftenen og det klokkeslet, til hvilket det paa de forskjellige tider skal være tillatt at begi sig paa sjøen for at opta eller utsætte redskaper. De bestemte klokkeslet blir daglig at signalisere ved opsynets foranstaltning;
- c. regler for redskapers belastning;
- d. regler for redskapers merkning. Dog skal enhver garn- eller natlinelænkes nærmest land staaende ile-dubbel, eller, forsaavidt sætningen er skedd langs landet, da dens vestligste dubbel, altid være forsynt med anordnet merke.

Det tilkommer det i § 7 omhandlede særskilte utvalg i form av vedtægt at fastsætte, hvorvidt der, naar havdeling efter foranstaaende litra a er iverksat, skal tildeles brukerne av almindelige linebaater, som roes fra land, en havstrækning, hvor nat- og daglineredskaper, som brukes fra anden slags farkoster — skøiter, motorbaater og dampskibe — eller dissers fangstbaater ikke tilstedes adgang og, i tilfælde, hvorledes delingen skal iverksættes.

De av utvalgene besluttede vedtægter bringes ved opsynets foranstaltning til almindelig kundskap i ethvert av de under utvalget henhørende merkedistrikter og de tilstøtende opsynsdistrikter. De træder i kraft til den i vedtægtene selv fastsatte tid, dog tidligst 2 døgn, efterat de ved opslag er bekjendtgjort.

Vedtægtene forblir — forsaavidt de ikke selv anderledes bestemmer — gjældende, indtil de av vedkommende utvalg i dem besluttede forandringer med behørig varsel er kundgjort i ethvert av de under utvalget hørende merkedistrikter og de tilstøtende opsynsdistrikter.

Overtrædelse av de med hjemmel i denne paragraf besluttede vedtægter straffes med bøter.

II.

§ 35 i lov angaaende fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 ophæves.

3 juli. Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
 Nr. 1. bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

3 juli.
 Nr. 2.

Lov

om forandring av § 26 i lov om høiere almenskoler
 av 27 juli 1896, jfr. tillægslov av 25 juli 1910.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 1 juli 1914 saalydende:

I.

§ 26 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 (jfr. tillægslov av 25 juli 1910) skal herefter lyde saaledes:

Skolens ferier skal tilsammen utgjøre 13 à 14 uker. Herav kan skolerne anvende indtil 3 dage samlet eller enkeltvis til idræt. Efter forslag av skoleraadet fordeles den til ferier bestemte tid efter forstanderskapets nærmere bestemmelse; dog skal sommerferien ikke utgjøre mindre end 7 uker og rektor ha adgang til at anvende indtil 10 dage i løpet av skoleaaret til enkelte fridage.

II.

Denne lov træder i kraft ved begyndelsen av skoleaaret 1914—1915.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

3 juli.
Nr. 3.

Lov

om pantesikkerhet for og inddrivelse av skatter og andre offentlige avgifter av fast eiendom.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 1 juli 1914 saalydende:

§ 1. For skatter og andre offentlige avgifter av fast eiendom med renter har stat og kommune første prioritets pante-
ret i eiendommen.

Begjæring om tvangsauktion maa være indkommet til vedkommende myndighet inden to aar fra forfaldsdag, eller, hvis fordringen for samme aar forfalder i flere terminer, fra sidste termins forfaldsdag, og forretningen maa derefter fremmes uten ufornödent ophold. Ellers falder panteretten bort.

§ 2. For de skatter og avgifter, som nævnes i § 1, kan stat eller kommune sætte eiendommen til tvangsauktion, uten først at anlægge søksmaal, indkalde til forliksmægling eller holde utpantning og uten hinder av løsningsfrist.

Auktionsmyndigheten skal uten ophold la auktionsbegjæringen forkynde for eieren eller besidderen med tilkjendegivende av, at auktionen ikke vil bli berammet, hvis han paa landet inden to maaneder, i by inden en maaned, godtgjør, at kravet med renter og omkostninger er avgjort. Forkyndelsen kan undlates, hvis vedkommende ikke har kjendt opholdssted i riket, og han heller ikke har nogen kjendt fuldmægtig her, som kan ta imot forkyndelsen.

§ 3. Bestemmelserne i §§ 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse paa fordringer, som ifølge særskilt lovbestemmelse er stillet like med skatter i pantesikkerhet og inddrivelsesmaate.

Dog skal bestemmelserne i § 2 ikke gjælde for de avgifter og erstatningskrav, som omhandles i lov om vasdragens benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 23, lov om armeens utrederkvarterer av 6 juni 1891 (jfr. lov av 18 august 1911) §§ 2 og 16, jfr. § 21, lov om toldoplag av 7 mai 1904 §§ 35 og 53, lov om bygningsvæsenet i landets byer utenfor Kristiania, Bergen og Trondhjem av 27 juli 1896 § 13, lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899 §§ 20, 21, 26 og 92, lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899 §§ 11, 13, 24 og 96 samt lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 §§ 14, 19, 30 og 103. I de her opregnede tilfælde tapes den lovbestemte panteret, saavel naar utpantning og tinglysning derav ikke finder sted inden de hittil gjældende frister, som naar auktion

3 juli. ikke er begjært eller forretningen ikke fremmet efter forskriftene i § 1 andet led.

§ 4. Denne lov træder i kraft 1 januar næste aar. Fra samme dag ophæves plakat av 16 juli 1788 anlangende hvorledes skal forholdes med indførsler for skatter i jord, plakat av 11 juni 1790 angaaende tinglyste indførselsforretninger i jordegods for tilbagestaaende skatter, lov om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed av 4 august 1911 § 12 nr. 3, tredje punktum, skattelov for landet av 18 august 1911 § 114, skattelov for byene av s. d. § 106, samt enhver anden bestemmelse, som strider mot denne lov.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

LOV

om forandringer i lov om lagrettesmænd av
28 august 1854.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 1 juli 1914 saalydende:

I.

Efternævnte bestemmelser i lov om lagrettesmænd av 28 august 1854 skal lyde som følger:

§ 20. Den, der ønsker mænd opnævnt til nogen i § 19 a nævnt retshandling, hvortil varsel utfordres, har til vedkommende embedsmand at indgi stevning til retshandlingen eller skriftlig begjæring om mændsopnævnelse, hvori sakens gjensstand bør være betegnet, men uten at fremsætte forslag. Opnævnelsen sker blandt dem, som har særlig kyndighet i det, forretningen gjælder, og skal omfatte dobbelt saa mange som det fastsatte antal skjøns- eller meddomsmænd, eller hvis dette

3 juli.
Nr. 4.

er et ulike tal, én mer end det dobbelte antal. Hvis det findes hensigtsmæssig, opnævnes tillike tre eller flere varamænd blandt dem, som let kan komme tilstede. Rekvisenten lar derefter stevningen eller begjæringen med paategnet mænds-opnævnelse forkynde for motparten.

Av de overtallige skjøns- eller meddomsmænd kan rekvisenten og motparten utskyte hver sin halvpart, av de opnævnte varamænd saa mange, at der efter opnævnelsesmyndighetens bestemmelse blir en eller to tilbake. Utskytningskravet maa fremsættes for stevnevidnet ved forkyndelsen eller for vedkommende embedsmand før der siden forkyndelsen er forløpet en halvt saalang tid som den for tilfældet lovbestemte varselsfrist, dog mindst 3 dage. Er der flere parter paa samme side, utøver de utskytningsretten i fællesskap.

Blir ikke alle de overtallige skjøns- eller meddomsmænd og varamænd utskutt, skal av de ikke utskutte de, som staaar først paa fortegnelsen over de opnævnte, gjøre tjeneste. Efter utløpet av utskytningsfristen gir vedkommende embedsmand stevningen eller begjæringen om opnævnelse paategning om, hvem som skal gjøre tjeneste.

Har begge parter paa forhaand frafaldt utskytningsretten, opnævnes bare det antal mænd, som skal gjøre tjeneste, i tilfælde med varamænd.

Disse forskrifter gjælder ikke, hvis andet er bestemt ved lov.

§ 23, sidste led. Dersom den eller de tingkredser, hvorfra mænd saaledes maa søkes, ikke henhører til den paa stedet opnævnelsesberettigede embedsmands distrikt, skal denne foranstalte den fornødne opnævnelse ved desangaaende at henvende sig til den embedsmand, som har opnævnelsesmyndigheten paa det sted, hvor mændene bor, og bør i saa fald stevningen eller rekvisitens skriftlige begjæring om opnævnelse meddeles sidstnævnte embedsmand.

II.

Til forretninger, som er berammet før denne lovs ikrafttræden, foregaar opnævnelse efter de tidligere gjældende regler, hvis parterne ikke enes om, at denne lov skal anvendes.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

3 juli.
Nr. 5.

Lov

om erhvervelse av kalkstenforekomster.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 1 juli 1914 saalydende:

§ 1. Andre end staten og norske kommuner kan ikke uten tilladelse meddelt av Kongen med fuld retsvirkning erverve eiendomsret eller bruksret til kalkstenforekomster, hvorav der alene eller sammen med andre kalkstenforekomster, som erhververen eier eller bruker inden samme kommune, kan utvindes mindst 100 000 tons kalksten. Dog gjælder dette ikke norsk statsborgers erhvervelse gjennom arv eller egteskap og heller ikke overdragelse fra forældre til deres barn.

Like med erhvervelse av bruksret til kalkstenforekomst regnes i denne henseende erhvervelse av ret til at erholde kalksten fra en saadan forekomst efter leveransekontrakt, som omfatter en tid av mer end 5 aar, regnet fra kontraktens indgaaelse.

Hvorvidt forekomsten er av saadan størrelse som i første led nævnt, avgjøres i tvilstilfælde av vedkommende regjeringsdepartement.

Som kalksten ansees i nærværende lov ogsaa marmor, dolomitholdig kalksten og dolomit.

§ 2. Norske og fremmede statsborgere samt korporationer, stiftelser, aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar kan, hvis ikke almene hensyn taler derimot, av Kongen meddeles tilladelse til at erverve eiendomsret eller bruksret til kalkstenforekomster eller ret til at erholde levert kalksten for et længere tidsrum end 5 aar. Som regel bør det kræves, at selskapets styre har sit sæte i Norge og for et flertals vedkommende bestaar av norske statsborgere.

I tilladelsen skal det forbydes erhververen uten vedkommende departements samtykke at indgaa i nogen overenskomst til kunstig forhøielse av prisene paa kalksten her i riket. Er det et selskap, som søker tilladelse, kan der sættes betingelser sigtende til at forhindre, at en majoritet av selskapets aktier kommer til at tilhøre nogen, som iøvrig eier eller bruker kalkstenforekomst her i riket, eller som sitter inde med aktiemajoriteten i noget andet selskap, som eier eller bruker saadan forekomst.

Derhos kan der fastsettes betingelser vedkommende forekomstens drift.

Løvrig kan der fastsættes saadanne betingelser, som ansees 3 juli.
paakrævet av almene hensyn. Nr. 5.

§ 3. Reglerne i lov om erhvervelse av vandfald, berg-
verk og anden fast eiendom av 18 september 1909, kapitel V,
finder anvendelse efter Kongens nærmere bestemmelse.

§ 4. Denne lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

3 juli.

av 3 juli.

I henhold til § 3 i foranstaaende lov om erhvervelse av
kalkstenforekomster av 3 juli 1914 (nr. 5) bestemmes, at
reglerne i lov om erhvervelse av vandfald, berg-
verk og anden fast eiendom av 18 september 1909
§§ 15 og 17—28 finder tilsvarende anvendelse over-
for de i den førstnævnte lov omhandlede erhvervel-
ser, samt at denne bestemmelse besluttet at træde i kraft
straks.

Lov

3 juli.

Nr. 6.

om tilvirkning av gifter og apotekvarer.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 1 juli 1914
saalydende:

§ 1. Utenfor apotek kan gifter og apotekvarer erhvervs-
mæssig tilvirkes alene av dem, som har faat tilladelse dertil
av det departement, hvorunder Medicinalvæsenet hører, eller av
politiet overensstemmende med § 3.

§ 2. Tilladelse til at tilvirke apotekvarer og andre gifter

3 juli. end dem, som omhandles i § 3, kan av departementet med-
 Nr. 6. deles personer, som har den eksamen og tjenestetid, som kræves
 for at bli apoteker, eller som paa anden maate har godtgjort
 at ha den fornødne faglige uddannelse.

Tilladelsen kan ogsaa meddeles et selskap, naar det godt-
 gjøres, at der i spidsen av den tekniske side av virksomheten
 som fuldt ansvarlig for denne staar en person, som tilfreds-
 stiller de ovenfor nævnte betingelser.

Tilladelsen kan begrænses til kun at omfatte enkelte præ-
 parater eller enkelte grupper av gifter og apotekvarer.

§ 3. Politiet kan meddele personer eller selskaper tilla-
 delse til at tilvirke gifter, som ikke er særlig farlige, og som i
 større utstrækning har teknisk anvendelse. Tilladelsen medde-
 les for 10 aar ad gangen og kun til personer eller sel-
 skaper, som maa antages at ville vise den fornødne omhu under
 tilvirkningen og avhændelsen.

For hvilke gifter saadan tilladelse kan gives, bestemmes
 av departementet.

§ 4. Departementet kan fastsætte de vilkaar, hvorpaa
 tilladelsen meddeles, og gi bestemmelser om den forsigtighet,
 som maa iagttages ved tilvirkningen, og om de anmeldelser og
 oplysninger, som vedkommende tilvirker skal avgi.

De i denne lov omhandlede tilladelser kan naarsomhelst
 tilbakekaldes.

§ 5. For de forretninger, som allerede bestaar, kan de-
 partementet tillate avvikelse fra ovenstaaende forskrifter.

§ 6. Overtrædelse av denne lov eller av de bestemmelser,
 som med dens hjemmel utfærdiges, straffes overensstemmende
 med almindelig borgerlig straffelov.

§ 7. Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen be-
 stemmer.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
 bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Lov

3 juli.
Nr. 7.

om indløsning av jordeboksrettigheter i privat eie.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 1 juli 1914 saalydende:

§ 1. De avgifter, som under navn av leding, foring, fornødspenger, visøre, arbeidspenger, pramarbeidspenger, engarbeidspenger, fredtold, gjengjærdspenger, vedpenger, skatte-tømmerpenger, skattpenger, ferskmatspenger med flere utredes av forskjellige eiendomme i riket, og som med et fælles navn kaldes jordeboksrettigheter, og som ydes til nogen anden end staten, kan yderen kræve indløst efter nedenstaaende bestemmelser.

§ 2. Forsaavidt ikke andet avtales, sker indløsningen ved indbetaling til den avgiftsberettigede av 20 ganger det beløp, hvormed avgiften aarlig har været utredet. Har avgiften været bestemt i varer, men betalbar i penger efter kapiteltakst, eller har avgiften været betalt med vekslende beløp, beregnes dens aarsbeløp efter middeltallet av kapiteltaksterne i de indløsningsaaret nærmest foregaaende 10 aar eller efter dens gjennemsnittlige størrelse i disse.

Finder ikke den berettigede sig tjent med indløsning paa disse vilkaar, kan han fordre indløsningsbeløpet fastsat ved retslig skjøn, der blir at begjære senest inden 4 uker, efterat lovlig indløsningstilbud beskikkelsesvis maatte være fremsat for ham. Hvem der skal bære omkostningene ved dette skjøn avgjøres av retten.

Av indløsningsbeløpet svares 4 pct. aarlig rente fra 1 januar i indløsningsaaret, til betaling sker.

§ 3. Tilkommer avgiften et stamhus, kan indløsning kun ske efter samtykke av vedkommende regjeringsdepartement.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 3 juli 1914.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

3 juli.

Kongelig resolution

av 3 juli.

- I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av Notoddens bystyre den 7 juni 1903 og 2 mai 1914 fattede beslutninger om nye almindelige forskrifter for sundhetsvæsenet inden kjøpstaden og om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.
- II. De ved kongelig resolution av 7 mai 1904 approberte sundhetsforskrifter for Hiterdals herred i Bratsbergs amt og den ved kongelig resolution av 21 oktober 1903 approberte beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, ophæves, forsaavidt angaar kjøpstaden Notodden, fra den tid, da ovenførte sundhetsforskrifter træder i kraft.

De approberte nye sundhetsforskrifter er saalydende:

Kapitel I.**Om den offentlige renlighet.**

§ 1. Avfald eller anden urenlighet maa ikke kastes i gaardsrum, paa gater, veier eller pladser, heller ikke uten helseaadets tilladelse ut i elver, bækker eller havnen. Gjødse eller andre stinkende eller raadnende stoffe maa ikke veltes ut i fylninger eller paa andre steder, hvor det er tillatt at lægge ren jord eller grus; den slags ting maa i det hele tat ikke tømme noget sted inden byomraadet, uten der hvor reglerne i § 2 tillater.

Bankning eller rystning av tepper, matter eller sengkær skal foregaa i gaardsrummet og ikke i trapper eller utover trappeganger eller ut av vinduer, og heller ikke ut over offentlig gate eller plads, uten der hvor politiet tillater.

§ 2. Enhver maa sørge for, at den grund, han raader over, holdes fri for urenlighet og stank, forsaavidt dette lar sig gjøre med hans lovlige bruk av grunden.

Portrum og gaardsplads skal holdes rene og fri for stank; de skal ha en fast overflate, saaledes, at de fuldstændig kan renses, samt være slik indrettet, at der er hurtig og let avløp for vand til eiendommens kloak; i de tettere bebyggede dele

av byen kan helseraadet, om det anser det nødvendig, paaby, at de desuten skal være forsynt med rendestener med fast bund. 3 juli.

Hvor der jevnlig staar hester, eller hvor anden bedrift gjør grunden uren, skal hele gaardspladsen holdes brolagt med huggen gatesten eller med et hermed jevngodt dække. Helseraadet kan dog fritta for dette.

Gjødsel kan henlægges i de ytre dele av byen, hvor der drives virkelig landbruk; den maa dog straks dækkes til, saa at stank derfra undgaaes.

Intet sted inden byomraadet maa der oplægges gjødsel nærmere bebodd hus eller offentlig vei end 30 meter. Herfra undtages de paa byens marker beliggende landsgaardes gjødselkjeldere og lignende indretninger, som er bestemt til at opta gaardens egen gjødsel.

I haver, gartnerier eller lignende anlæg kan dog henlægges og brukes gjødsel, naar denne er gjort lugtfri ved torvstro eller andet formaalstjenlig blandingsemne.

Kapitel II.

Om boliger, verksteder, losjehus og lign.

§ 3. Ved opførelsen av ny bygning eller paabygning, som er bestemt til varig ophold for mennesker, maa puds- og indretningsarbeider ikke paabegyndes før efter utløpet av en av bygningskommissionen efter indhentet erklæring fra helseraadet fastsat frist, der for mur- og træhus med brandgavl mindst maa være 6 — seks — uker, og for træhus uten brandgavler mindst 14 dage, efterat bygningen er bragt under tak og piper saavel som brandgavler er opmuret. Saadanne bygninger eller paabygninger maa heller ikke tages i bruk, før der er erhvervet attest fra bygningskommissionen for, at de er lovlig opført, og fra helseraadet for, at indflytning kan ske.

§ 4. Kjeldere skal være tilbørlig drænet, de skal holdes rene og luftige. Hvor kjelderen ikke kan holdes fri for stadig ansamling av vand, tillates ikke kjelder anlagt under vaaningshus. Ved allerede anlagte, men fugtige kjeldere, hvor drænering ikke kan iverksættes, har helseraadet ret til at paaby oppfyldning av kjelderen til en saadan høide, at grundvand ikke blir staaende i den.

§ 5. Naar husrum findes at være farlig for beboernes sundhet, — ved mangel paa lys, luft eller varme, ved fugtighet, urenlighet eller overbefolkning eller av andre grunde, — kan helseraadet paaby de fornødne ændringer og kan forby, at rummet beboes, indtil disse er utført. Beboelsesrummet tages her i samme betydning som i den almindelige bygningslovs § 33.

3 juli. Findes betydelige misligheter, som efter helseraadets skjøn ikke kan fjernes paa en tilfredsstillende maate, kan helseraadet forby bruk av rummet, dersom ikke eieren inden en fastsat frist fremlægger forslag til forbedringer, som godkjendes.

Helseraadet kan paaby, at rummet ryddes uten godtgjørelse, indtil de godkjendte foranstaltninger er utført.

Hvor der bryter ut farlige epidemier, kan helseraadet paaby utflytning paa kommunal bekostning av hele hus eller enkelte leiligheter for at kunne faa desinfisert eller gjort rent.

§ 6. Renlighet og utluftning maa ikke forsømmes i nogen bolig, saa at der derav kan opstaa ulempe eller skade for beboere, naboer eller andre.

Huseieren er ansvarlig likeoverfor helseraadet for, at fraflyttede rum blir ordentlig rengjort, før nye beboere flytter ind.

§ 7. Lokaler, som stadig eller jevnlig er opholdssted for et større antal mennesker, saasom skoler, verksteder, arbeidsrum, forsamlingslokaler, bevertningssteder, losjhus o. lign. skal være underkastet helseraadets nærmere tilsyn og bestemmelser.

Naar fugtighet, urenlighet, overbefolkning eller mangel paa lys, luft eller varme o. lign. gjør forholdene betænkelige for beboernes eller brukernes sundhet, kan helseraadet paaby de forandringer, som findes nødvendige. Kan manglene ikke avhjelpes paa en betryggende maate, kan helseraadet forby, at lokalet blir brukt i det nævnte øiemed.

Skolelokaler skal meldes for helseraadet, før de tages i bruk.

Naar ældre verkstedslokaler, systuer og lignende arbeidsrum findes i særlig grad mislige eller betænkelige for arbeidernes sundhet, — paa grund av beliggenhet, lysforhold eller av andre aarsaker eller paa grund av arbeidets art, — kan helseraadet forlange dem rømmet, tidligst inden 3 — tre — maaneder og senest inden 6 — seks — maaneder eller i særlige tilfælde inden 1 — et — aar.

For verksteder og arbeidsrum av alle slags, som benyttes av andre end familiens medlemmer, men som ikke indgaar under fabriktilsynets kontrol, kan gives almindelige regler — gjældende for hvert enkelt slags arbeidsrum — for antallet av arbeidere i forhold til lokalets størrelse, for renhold og luftning, for lokalets bruk til biarbeider, soverum o. lign.; disse regler opslaaes paa et iøinefaldende sted i lokalet.

I losjhus o. lign. kan helseraadet paaby indskrækning av beboernes antal samt paaby andre foranstaltninger i sanitær henseende, der ansees fornødne.

Paa saadanne steder kan helseraadet bestemme, hvor mange personer der kan indlosjeres i hvert enkelt rum. — Disse bestemmelser opslaaes i vedkommende rum.

Kapitel III.

3 juli.

Huskloakker og andre avløpsledninger.

§ 8. Til bæk, aapen grøft eller rende maa ikke indrettes avløp for gjødsel eller for flytende stoffe, som har været i berøring med gjødsel, uten at helseraadets samtykke dertil er indhentet, og da paa de betingelser, som den opstiller. Hvor saadanne avløp findes, kan helseraadet kræve dem sløifet.

Skadelige eller ildelugtende væsker fra fabrikker, bruk og anlæg maa bare ledes gjennom lukkede avløpsrender eller paa anden maate, som er godkjendt av helseraadet, og maa ikke uten dettes samtykke ledes til offentlig kloak. — Ledningen for saadanne anlæg maa hverken direkte eller gjennom kum staa i forbindelse med andet privat avløpsrør.

Skyllvand og lign. maa ikke ledes ut umiddelbart til fortaag, gate, vei eller offentlig plass ved aapen avløpsrende gjennom husvæg eller paa anden maate.

§ 9. Enhver huseier er forpliktet til at anlegge kloakavstikker fra sin gaard inden en frist, som fastsættes av helseraadet, naar hans vaaningshus ligger inden en avstand av 32 m. fra offentlig kloak, hvortil der er tilstrækkelig fald*). Dog bortfaller denne forpliktelse, naar beliggenheten er til hinder og ellers, naar helseraadet finder anlegget unødvendig.

Kloakavstikkerne skal være av jern, sten i cement, cementrør, glasserte lerrør eller andet materiel, godkjendt av helseraadet, og skal indrettes til mest mulig at bortføre grund-, over-, tak-, skylle- og spildvand samt urin til kloakken.

Vandposter tillates ikke anbragt uten helseraadets samtykke.

§ 10. Avløpsrender og kloakker med tilbehør skal være saaledes indrettet, at de skaffer tilstrækkelig avløp og let kan renses og skal holdes i forsvarlig stand.

Findes ved ældre anlæg betydelige misligheter, som efter helseraadets skjønn ikke kan fjernes paa en tilfredsstillende maate, skal helseraadet forby bruken av dem, dersom ikke eieren inden en fastsat frist fremlægger forslag til forbedringer, som godkjendes.

Hvor kloaksluk ligger saa lavt, at en opstuvning eller tilbakestrømning av kloakindholdet ved høivande finder sted, skal kloakkerne forsynes med apparater, som hindrer dette.

Ved utarbeidelse av kloakreglement eller ved ændringer i dette skal helseraadet gives anledning til at uttale sig.

§ 11. Saavel offentlige som private kloakker og avløps-

*) Forøvrig under henvisning til den almindelige bygningslovs §§ 29 og 30.

3 juli. render skal holdes tilbørlig rene. Rengjøringen skal utføres paa en saadan tid og maate, at de volder de omboende mindst mulig uleilighet. Det optagne bundfald maa straks føres bort.

Hvis et kommunalt renholdsverk overtar rengjøringen av kloakker, skal denne utføres efter helseraadets forskrifter.

§ 12. Synkebrønder maa herefter bare indrettes med helseraadets samtykke, hvor ingen anden avledning kan opnaaes med rimelig bekostning. Enhver synkebrønd skal være forsynt med tætsluttende lok og skal renses godt mindst 2 ganger i aaret.

Hvor anden avledning med rimelighet kan opnaaes, skal ældre synkebrønder kastes igjen.

Stillestaaende vand, sumper, brønder paa gaardspladser og under hus skal, naar helseraadet forlanger det, enten forsvarlig dræneres eller kastes igjen.

Kapitel IV.

Om priveter, binger, urinaler og avfallsbeholdere.

§ 13. Ethvert bebodd hus og ethvert hus, hvor der stadig foregaar arbeidsvirksomhet, eller hvor et større antal mennesker samles eller færdes, skal ha priveter med mindst ett avlukke for hver 10de beboer, medmindre helseraadet anderledes paabyr.

I leiegaarder med mer end 4 familieleiligheter maa der mindst være ett privetrum for hver 2 familier. Priveterne skal være tilstrækkelig ventilert og saaledes beliggende og indrettet, at stank ikke kan utbrede sig til beboelsesrum, opbevarings- eller tillagningsrum for næringsmidler, til nabo, gate eller befærdet plads. De skal til enhver tid holdes rene og i god stand efter helseraadets nærmere bestemmelser.

I priveter maa kun føres flytende avfallsstoffer, ekskrementer og urin.

Priveterne skal som regel indredes som vandklosetter eller efter bøttesystem. Privetbinger tillates kun benyttet med helseraadets samtykke.

Ønsker nogen huseier at indrette privet til utspylning med vand, maa anlegget utføres efter de betingelser, som magistrat og formandskap opstiller, efterat helseraadet og bygningskommissionen har uttalt sig.

§ 14. Privetbinger og gjødselbeholdere skal tømmes saa ofte, som helseraadet til enhver tid bestemmer; de skal altid tømmes hver vaar inden 1 juni.

§ 15. Helseraadet kan paalægge eieren av bygninger, hvor en større mængde mennesker bor eller jevnlig færdes, at indrette urinal, — dog bare der, hvor urinen kan ledes til kloak i lukket

ledning. Urinalerne skal til enhver tid holdes rene, i alle tilfælde ved overrisling av vand.

§ 16. I enhver gaard skal der være mindst 2 beholdere, hvorav den ene skal opta almindelig afvold og søppel, og den anden aske og sot. Disse beholdere skal være tætte, skal ha tæt lok, være i god stand og i det mindste den ene for aske og sot være av sink eller jern.

Flytende afvold maa ikke slaaes i dem; de skal renses godt for hver gang de tømmes, saa at de ikke utbreder stank.

§ 17. Hvis et kommunalt renholdsverk blir oprettet, skal for de strøk, hvor verket overtar renovationen, priveter og avfaldsbeholdere renses paa den maate, som helseraadet fastsætter.

§ 18. 1) For bortkjørsel av heste-, ko-, grisegjødse eller anden bløt eller stinkende gjødse eller andre stinkende stoffe maa altid brukes lukkede jernvogner. Kasserne maa altid være tætte, de maa ikke fylde saa meget, at noget spilde under kjørselen.

2) Gjødselassene skal kjøres den korteste vei ut av byen, og det er forbudt under kjørselen paa byens grund at stanse med dem i kortere eller længere tid.

3) Fra 1 mai til 1 november skal tømning av priveter og bortkjøring av indholdet etc. kun foregaa i tiden fra kl. 10 aften til kl. 5 morgen. Fra 1 november til 1 mai maa tømning av priveter kun foregaa i tiden fra kl. 6 efterm. til næste morgen kl. 6.

Kapitel V.

Om husdyrhold.

§ 19. Svinehold er forbudt inden de tettere bebyggede dele av byen og er ellers bare tillatt med helseraadets samtykke. Hvad der skal ansees som tettere bebygget del, avgjøres av helseraadet. I kjelderrum under vaaningshus er det ikke tillatt at holde fjerkræ eller kaniner uten helseraadets samtykke. For saadanne dyr skal opføres særskilte avlukker i gaardsrummene.

§ 20. Stald, fjøs o. lign. skal ha fornøden tilgang av lys og luft og være saaledes beliggende og indrettet, at stank ikke kan utbrede sig til beboelsesrum, opbevarings- og tillagningsrum for næringsmidler, til nabo, gate eller befærdet strøk.

I eiendomme, hvor der er stald, skal gaardspladsen holdes brolagt med huggen gatesten eller med et hermed jevngodt dække.

Hvor der til en eiendom hører fjøs, skal gaardspladsen rundt bingens uttaksaaening holdes brolagt i den utstrækning, som helseraadet i hvert enkelt tilfælde finder nødvendig.

Bingerne skal tømmes saa ofte, at de aldrig blir mer end

3 juli. $\frac{3}{4}$ fyldt; likesom privetbinger maa de tømmes hver vaar inden 1 juni.

Hvis et kommunalt renholdsverk blir oprettet, skal bestemmelsen i § 17 ogsaa gjælde rengjøring av dyrestalder.

§ 21. Hvor trange gaardsrum, tæt bebyggelse eller andre sanitære forhold gjør kreaturhold betænkelig, kan helseraadet forby det. Kreaturhold kan ogsaa forbydes, dersom det viser sig, at mislig renhold eller vedlikehold ikke rettes efter en frist, som helseraadet fastsætter.

Kapitel VI.

Sundhetsfarlige næringsveier.

§ 22. Enhver bedrift, hvis frembringelse eller avfald er ildelugtende eller farlig for sundheten, skal være underkastet helseraadets tilsyn og nærmere bestemmelser. Hertil regnes ogsaa slagterier, pølsemakerier, hermetikfabrikker, fiskeutsalg og andre steder, hvor kjøt- og fiskevarer tillages i større mængder.

Oplag av kluter, ben, ildelugtende gjødningsstoffer o. lign. maa bare legges der, hvor det tillates av helseraadet.

§ 23. For fabrikker, bruk og anlæg, som helseraadet anser farlige for arbeidernes eller omboendes sundhet, kan helseraadet foreskrive de fornødne forholdsregler i den utstrækning, som driftens natur tillater.

Kapitel VII.

Tilsyn med næringsmidler og bruksgjenstande.

§ 24.

1) For at hindre salg av skadelige nærings- eller nydelsesmidler skal helseraadet jevnlig undersøke de fødevarer, som frembydes paa torv, i utsalg eller bevertningssteder, og som findes i handlendes eller næringsdrivendes oplags- eller tillagningssteder.

Til dette øiemed kan helseraadet kræve utlevert de nødvendige prøver, som, hvis det forlanges, betales med almindelig salgspris, dersom det ikke blir nødvendig at skride ind mot varen.

Findes skadelige nærings- eller nydelsesmidler, skal de efter beslutning av helseraadet skaffes bort, tilintetgjøres eller uskadeliggjøres paa anden maate paa vedkommende eiers bekostning.

2) Naar beslutning maa fattes straks, kan bedømmelse og i tilfælde konfiskation foretages av helseraadets formand sam-

men med kjøtkontrolløren, eller en anden av helseraadet for tilfældet opnævnt sakkyndig. 3 juli.

Eieren kan dog kræve helseraadets overskjøn, men da maa krav herom fremsættes straks.

3) Naar helseraadet — paa grund av varens oprindelse eller tillagningsmaate — finder grund til at frygte for, at den kan være sundhetsfarlig, kan det forby salget, hvis sælgeren ikke skaffer fyldestgjørende bevis for, at varen er ubedærvet, eller gjør saadan forandring ved tillagningsmaaten, som helseraadet finder betryggende.

4) Levnetsmidler maa ikke sælges, efterat de er kommet i forraadning, kjendelig for syn, lugt eller smak.

5) Nærings- og nydelsesmidler maa ikke for konservering eller av andre grunde tilsættes stoffe, som ansees skadelige for sundheten, eller som kan skjule, at vedkommende vare er bedærvet.

6) Helseraadet kan paaby avstængning, gjenkastning eller uskadelliggjørelse paa anden maatte av brønder eller vandleddninger, naar vandet menes at være farlig eller skadelig for mennesker og dyr.

§ 25.

1) Utsalgssteder og de handlendes og næringsdrivendes opbevarings- og tillagningssteder for kjøt, flesk, fersk fisk eller blod, for bakverk, smør og ost skal være rene, lyse, luftige og fri for støv og stank og maa ikke brukes til soverum. Næringsmidler av kjøt, fisk, fett og blod maa ikke opbevares sammen med varer, som kan gi dem usmak eller bedærve dem.

2) Dersom disse bestemmelser ikke overholdes, eller hvis stedet ellers av sanitære grunde findes uskikket til utvalg av næringsmidler eller enkelte sorter av saadanne, kan helseraadet forby saadant utvalg paa stedet, efterat der forgjøves er git advarsel med opplysning om de grunde, klagen er bygget paa.

3) Helseraadet kan midlertidig forby utvalg av næringsmidler, hvor tilstedeværende smitsom sykdom kunde utbredes gjennom disse, og kan forby indførsel og utvalg av melk fra andre steder, hvor saadan sykdom er optraadt blandt mennesker eller dyr.

Under de samme forhold kan helseraadet midlertidig forby haandverksdrift, særlig saadan, hvor der forarbeides klær.

4) Fersk fisk, ferskt kjøt og flesk, brød og andet bakverk maa ikke føres gjennom gaterne eller sættes under aapen himmel uten at være tilstrækkelig tildækket, saa at varerne ikke utsættes for støv eller anden urenlighet eller for paavirkning av sol eller regn eller andet, som kan gjøre dem mindre tjenlige til menneskeføde. Ingen maa under transporten sitte paa varerne.

3 juli. 5) Alle kjøtvarer, der forsølges fra fast utsalgssted paa torvet, maa ordnes paa saadan maate, at kjøperne let kan overse varene, saa enhver kan finde, hvad de ønsker uten at berøre kjøtstykkerne.

Disse bestemmelser gjælder ogsaa torvene, saalangt det kan forenes med frembud og utvalg av varene.

§ 26. Helseaadet skal paa samme maate som bestemt i § 24 kontrolere andre frembudte gjenstande, som i bruk kan bli farlige for helbreden, saasom tøier, tapeter, farvevarer, leketøi o. lign.

Findes de at indeholde giftige bestanddele, kan helseaadet efter omstændighetene forby salget eller la dem skaffe bort, tilintetgjøre eller uskadeliggjøre paa anden maate paa vedkommendes bekostning.

Kapitel VIII.

Regler for diverse bedrifter, som ikke indgaar under fabrikktilsynsloven.

§ 27.

Regler for melkeutsalg.

1) Melkeutsalg, som herefter aapnes, eller som gjenaaapnes efter at ha været nedlagt, skal anmeldes og godtages av helseaadet. De skal som regel ha egen indgang fra gaten. Gulv, vægger, tak og disk i disse utsalg skal være i saadan stand, at de med lethed kan holdes rene.

2) Utsalgsrummet og de rum, som ved døraapning staar i forbindelse med dette, maa altid holdes omhyggelig rene, og de maa ikke benyttes som soverum eller kjøkken.

Melk og fløte maa ikke opbevares sammen med varer, som kan gi dem usmak eller bedærve dem.

Hver dag efter endt arbeide maa gulvene vaskes. Vægger og tak maa i sin helhet rengjøres mindst hvert fjerdingaar, vinduer mindst hver uke.

Betjeningen i utsalget skal være iført rent, hvitt forklæ med brystsmek samt forærmer.

Spytteplakat skal være ophængt i lokalet.

3) Bruk av tobak er forbudt i utsalgsrummet.

4) Melk og fløte maa under transport og forhandling opbevares i rene og veltildækkede kar, og de benyttede maalekar maa være fuldstændig rene. Hvor nogen av disse kar er glasert eller fortinnet, maa glasur og fortinning være hel; ufortinnede jernkar maa ikke benyttes.

5) Kjøpere maa ikke tillates at smake paa varen uten ved at benytte prøvekar eller kar, som de selv bringer med sig,

og varen maa da heldes op i disse; rester i prøvekarrene maa 3 juli.
tømmes bort.

Is maa aldrig anbringes i melken for at gjøre den mere holdbar.

6) Utmaaling av melk og fløte maa ikke finde sted paa torv eller aapen gate, i portrum eller i gaardsrum, uten hvor helseraadet finder de dertil anvendte apparater tilfredsstillende.

7) Et eksemplar av disse regler skal altid være opslaat i utsalgsrummet.

Lempninger i foranstaaende regler kan dog ske efter helseraadets særskilte bestemmelser.

§ 28.

Regler for bakerier.

1) I bakeriet og de rum, som staar i aapen forbindelse med dette, skal gulv, vægger og tak være i en saadan stand, at de med lethet kan holdes rene.

2) Hver dag efter endt arbeide maa gulvene omhyggelig skrapes og vaskes.

Vægger og tak maa i sin helhet rengjøres mindst hvert fjerdingaar, vinduene mindst hver 14de dag. Under rengjøring maa intet bakverk opbevares der.

3) Bakeriet saavel som de rum, der staar i aapen forbindelse med dette, maa ikke benyttes som soverum, og der maa heller ikke findes i dem gjenstande, som ikke benyttes i bakeribedriften, og hvilke kan gi anledning til støv eller stank eller hindre rengjøring av rummet.

4) Baketraag og bord, surkasser samt andre gjenstande, der brukes til bakningen, som hylder, fjæler, plater m. m., maa altid holdes omhyggelig rene. Smør, melk og andre stoffe, som benyttes til fremstilling av bakverk, maa opbevares i rene tildækkede kar.

Hvor nogen av disse kar er glasert eller fortinnet, maa glasur og fortinning være hel; jernkar maa ikke brukes.

De stoffe, som benyttes til strykning av bakverk, maa til-lages bare for dagens bruk. Strykevisker bør ikke samtidig benyttes til forskjellige slags bakverk og maa gjøres rene i ko-kende vand hver dag.

5) Melsækker maa børstes og renses omhyggelig for smuds, før indholdet tømmes i bakettraaget.

6) Hvor der er ilæg til bakeriovn, damp- eller vandkjel fra bakerummet, maa der ikke bringes ind i rummet mer kul og ved, end der trænges for dagen.

Kul skal opbevares i særskilte bokser eller kasser. Ved maa ikke ligge løst henslængt ut over gulvene. Aske og av-fald skal for hver dag fjernes fra bakeriet.

3 juli. 7) Bruk av tobak er forbudt i bakeriet; likesaa er det forbudt at henlægge pipe, tobak eller fyrstikker paa saadanne steder, at bakervarene derved kan forurennes.

8) Bakerne skal under sit arbeide ha en hel og ren dragt av hvitt lerret. Denne dragt maa ikke brukes utenfor bakeriet, og den maa skiftes ren mindst én gang i uken.

9) I hvert bakeri skal der være indlagt vand og vask samt findes saape og rene haandklær, og bakerne skal vaske armer og hender, før de begynder arbeidet.

10) Alt bakverk maa behandles renlig, og ved ombringelse til utsalg eller kunder skal det føres i tildækkede kurver eller vogner, som hver dag eftersees og renses.

11) Bakere, der lider av akute eller kroniske hudsygdomme paa hender og armer, maa ikke anvendes i bakeriet. I andre smitsomme sygdomstilfælde kan helseraadet negte vedkommende at delta i arbeidet.

12) I bakeri- og konditoriutsalg skal der for publikum paa synlige steder være opslaat plakater om, at det er publikum forbudt at berøre andet bakverk end det, som vedkommende kjøper. Uvedkommende personer maa ikke opholde sig i bakeriet.

13) Et eksemplar av disse regler skal altid være opslaat i bakeriet.

§ 29.

Regler for slagterier og pølsemakerier:

1) Under slagtning og under arbeide i pølsemakerier skal den størst mulige renlighet iagttages. I slagteriet skal det under kjøttets stivning være god gjennomtrek. Avfald av enhver art maa ikke kastes i berge, men skal henlægges i en tæt jernkasse med tæt lok, hvilken skal tømmes mindst 3 ganger i uken, og efter hver tømning skal den renses omhyggelig og desinfiseres med klorkalk. Denne jernkasse maa ikke staa i selve slagteriet eller pølsemakeriet. Helseraadet kan dog paaby oftere tømning av kassen.

Dele av indvolder maa ikke forbli i slagteriet natten over.

2) I slagteriet og pølsemakeriet skal der være vandtæt, cementert gulv med avløp til kloak; vægger, tak, bord og disker skal være i en saadan stand, at de med lethed kan holdes rene.

Maskiner, slagteredskaper m. v. skal være saaledes anbragt, at de er let tilgjengelige ved helseraadets kontrol.

I disse lokaler maa der være indlagt baade vand og kloak.

3) Slagterier, pølsemakerier og utsalgssteder for kjøtvarer og de rum, som staar i aapen forbindelse med saadanne, maa alltid holdes omhyggelig rene. Hver dag efter endt arbeide maa gulvene vaskes eller spyles. Vægger og tak maa i sin

helhet rengjøres mindst hvert fjerdingaar, vinduene mindst 3 juli. hver 4de dag. Under rengjøring maa ingen kjøtvarer opbevares der.

Hvor kjøt kommer i berøring med væg eller stolper, maa disse vaskes hver dag. De kroker, som kjøttet hænges paa, skal være fortinnet.

4) Alle de, som arbeider i slagterier, pølsemakerier eller utsalgssteder for kjøtvarer, i butikker, basarer eller paa torv, skal under sit arbeide ha en hel og ren dragt (forklæ med brystsmek og forærmer) av hvitt lerret. Denne dragt maa ikke brukes uten under deres arbeide med kjøtvarer, og den maa skiftes ren mindst 2 ganger i uken.

5) Bruk av tobak er forbudt i slagteriet som i pølsemakeriet.

6) I ethvert slagteri, pølsemakeri eller utsalgssted for kjøtvarer skal der være indlagt vask og findes saape og rene haandklær; alle de, som arbeider paa disse steder, skal vaske armer og hender, før de begynder arbeidet.

7) Gjødsefbingerne skal tømme saa ofte, at enhver stank forhindres, dog mindst én gang i uken; de maa desinfiseres efter hver tømning og forøvrig saa ofte, som helseraadet forlanger.

8) Kjøt eller kjøtvarer maa ikke transporteres til torvene eller til andre utsalgssteder i urene vogner; til beskyttelse mot sol eller regn, mot støv eller anden forurensning skal de under transport være indpakket i rent lerret eller være dekket med rene pressenninger.

Ved ombæring til kunder skal varerne være anbragt i rene tildækkede traug eller kurver eller i lukkede vogner, i hvilket sidste tilfelde de maa være godt indpakket i sterkt papir eller lerret.

9) Utstillen av kjøt til smaasalg i butikker eller paa torv eller basarer maa ordnes paa en saadan maate, at kjøperne let kan overse varerne, likesom plakater om, at det er forbudt publikum at berøre andre kjøtvarer end dem, som enhver kjøper, skal være opslaat. For tillagning av pølser eller anden fersk kjøtspise maa bare benyttes kjøt, som er stemplet og godkjendt.

10) Kjøt, som blir kassert ved kjøtkontrollen, skal derved gjøres utjenlig til menneskeføde.

11) Et eksemplar av disse regler skal altid være opslaat i saavel slagteri som pølsemakeri.

3 juli.

Kapitel IX.

§ 30.

Regler for skomakerverksteder, som ikke indgaar under fabriktilsynsloven.

1) Ethvert skomakerverksted skal ha et kubikindhold av mindst 10 m.³ for hver person, som til stadighet opholder sig i rummet, og hvor det benyttes av mer end én person, maa det være forsynt med mindst 1 — en — luftventil.

Gulv, vægger og tak skal være i en saadan stand, at de med lethed kan holdes rene.

2) Gulvet skal vaskes mindst hver anden dag, og paa de andre arbeidsdage i uken skal det dynkes og feies mindst én gang om dagen. Al rengjøring maa utføres om aftenen, efterat arbeidet er slut. Benyttes verkstedet ogsaa som soverum, skal gulvet vaskes hver dag.

Vegger og tak maa i sin helhet rengjøres mindst hvert halvaar, vinduene mindst hver uke.

3) Efter vaskning eller feining av gulvet skal avfaldet fjernes fra verkstedet. Brænding av læravfald tillates ikke.

4) Verkstedet skal luftes godt ut mindst én gang hver dag — morgen eller aften — og, hvis det er beleilig, ogsaa i middagsstunden. Benyttes verkstedet ogsaa som soverum, maa det luftes ut baade om morgenen og om aftenen.

5) Kul og ved skal opbevares i særskilte bokser eller kasser; aske og andet avfald fra ovnen skal hver morgen bringes ut av verkstedet.

6) Skotøi, som er indlevert til reparation, skal opbevares i en kasse, forsynt med lok; kassen maa gjøres ren mindst én gang hver uke.

7) Vand til bløtning av lær skal skiftes hver aften, og karret maa samtidig gjøres rent.

8) Der maa ikke spyttes paa gulvet. I ethvert rum maa der være et tilstrækkelig antal spyttbakker, hvori er fylt sand eller sagmug; de maa gjøres rene hver dag.

9) I ethvert skomakerverksted skal der være vaskevandstel med saape og rene haandklær, og de i verkstedet sysselsatte maa vaske sine hender, før de begynnder arbeidet samt før maaltidene.

10) Et eksemplar av disse regler skal findes opslaat i ethvert av skomakerverkstedets rum.

§ 31.

Regler for skrædderverksteder og systuer, som ikke indgaar under fabriktilsynsloven.

1) Ethvert skrædderverksted og enhver systue skal ha et kubikindhold av mindst 10 m.³ for hver person, som til

stadighet opholder sig i rummet og, hvor det benyttes av mer end én person, maa det være forsynt med mindst 1 — en — luftventil. Gulv, vægger og tak skal være i en saadan stand, at de med lethet kan holdes rene.

2) Gulvet skal vaskes hver dag, vægger og tak maa i sin helhet rengjøres mindst hvert halvaar; vinduene mindst hver maaned.

3) Før vaskning av gulvet samles avklip, som kan brukes, i sækker eller kasser og fjernes fra verkstedet saa snart som mulig; andet avfald skal straks efter rengjøringen bringes ut av verkstedet eller brændes paa stedet.

4) Verkstedet eller systuen skal luftes godt ut mindst én gang hver dag — morgen eller aften — og, hvis det er beleilig, ogsaa i middagsstunden. Benyttes verkstedet eller systuen ogsaa som soverum, maa der luftes ut baade om morgenen og om aftenen.

5) Kul og ved skal opbevares i særskilte bokser eller kasser; aske eller andet avfald fra ovnen skal hver morgen bringes ut av verkstedet eller systuen.

6) Til dampning skal der altid brukes rent vand, og til dynkning under presning maa benyttes dusj-apparat eller svamp.

7) Der maa ikke spyttes paa gulvet. I ethvert rum maa der være et tilstrækkelig antal spyttebakker, hvori er fylt sand eller sagmug; de maa gjøres rene hver dag.

8) I ethvert skrædderverksted og systue skal der være vaskevandstel med saape og rene haandklær, og de i verkstedet eller systuen sysselsatte maa vaske sine hender, før de begynder arbeidet og før maaltidene.

9) Et eksemplar av disse regler skal findes opslaat i ethvert skrædderverksted eller systues rum.

§ 32.

Regler for bokbinderier, boktrykkerier og dermed beslegtede bedrifter.

1) Ethvert boktrykkeri og bokbinderiverksted eller verksted for lignende bedrift skal ha et kubikinhold av mindst 10 m.³ for hver person, der til stadighet opholder sig i rummet.

2) Avfald fra bedriften paa gulv og arbeidsbord skal fjernes fra arbeidsrummene hver dag efter arbeidets slutning; forsaavidt avfaldet opfanges i dertil bestemte kasser, tømmes disse, naar de er fulde. Efter avfaldets fjernelse vaskes gulvet. Gulv og arbeidsbord vaskes med varmt vand og saape eller lut mindst én gang i uken, hvorunder al smuds og spild av tryksvæerte, lim, klister m. m. omhyggelig fjernes. Samtidig avtørres med en fugtig klut støv og smuds av vinduespostene, reoler, bænker, varmerør m. m. Vinduer pudses rene, og vinduesposter

3 juli. vaskes mindst én gang om maaneden. Hovedrengjøring med vaskning av tak og vegger utføres 2 ganger om aaret, ved paasketid og om høsten. Kalkede eller gipsede tak hvittes mindst én gang om aaret.

3) I middagsstunden og etter endt arbeide om aftenen skal arbeidsrummene fuldstændig utluftes.

Under middagshvilen maa arbeiderne ikke opholde sig i arbeidsrummene.

4) Paa gulvet maa der ikke spyttes. Der skal findes et tilstrækkelig antal spyttebakker, som maa tømmes og renses hver dag.

5) I ethvert verksted skal der findes vand, vask samt haandklær og saape i tilstrækkelig mængde og antal, saa der er let adgang til at vaske sig.

6) Et eksemplar av disse regler skal findes opslaa i ethvert boktrykkeris, bokbinderis eller lignende bedrifts rum.

§ 33.

Regler for guldsmedverksteder.

1) Ethvert guldsmedverksted skal ha et kubikindhold av mindst 10 m.³ for hver person, som til stadighet opholder sig i rummet.

2) Hver virkedag skal gulvene i arbeidsrummene vaskes; mindst hver 14de dag skal gulvene skures, vinduene pudses, vinduesposter, reoler, bord, avtrækshætter m. m. avtørres med en vaat klud. 2 ganger om aaret efter helseraadets nærmere bestemmelse skal der foretages hovedrengjøring.

3) I middagsstunden og etter endt arbeide om aftenen skal arbeidsrummene fuldstændig utluftes.

Under middagshvilen maa arbeiderne ikke opholde sig i arbeidsrummene.

4) Paa gulvene maa der ikke spyttes. Der skal findes et tilstrækkelig antal spyttebakker, som maa tømmes og renses daglig.

5) I ethvert arbeidsrum skal der være haandklær og saape og let adgang til rent vand. Enhver arbeider skal vaske sig, forinden han (hun) spiser eller begir sig til sit hjem.

6) Et eksemplar av disse regler skal findes opslaa i ethvert guldsmedverksted.

§ 34.

Regler for barberstuer.

1) I barberstuen med tilhørende rum maa ikke opbevares gjenstande, som er bedriften uvedkommende eller kan hindre renhold, utbrede stank eller lignende. Alle bruksgjenstande,

saasom stoler, bord, speil, hylder, haandklær m. m., maa altid 3 jnli. holdes i ren og proper stand.

2) Ved barbering maa der for hver kunde brukes renvasket serviet og ren bedækning over nakkepute.

3) Barbervandet maa tappes, skjænkes eller øses i barberkoppen, der saavel som kosten, hvor saadan brukes, maa omhyggelig rengjøres i kokende vand for hver kunde. Indsaapning bør helst ske med haanden.

4) Alunsten eller lignende maa skylles ren, før den brukes. Fælles pudderkvaster maa ikke benyttes, men man skal bruke en klype rensed bomuld, et stykke vat eller lignende, som kun benyttes én gang.

5) Ved klipping bør der mellem halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vat, som kun brukes én gang. Kappen bør vaskes mindst hver uke.

6) Klippemaskiner, sakser og kniver maa tørres omhyggelig av for hver kunde. Kammer og børster maa avtørres, bankes og renses for hver kunde og vaskes hver dag — helst om aftenen — i salmiakspiritus og vand (25 à 30 draaper i 200 à 300 gram vand). Utenfor bruk skal de opbevares i salmiakvand. Maskinbørster skal ikke brukes.

7) I barberstuen med tilhørende rum maa hovedrengjøring utføres 2 ganger om aaret, gulvet vaskes hver dag, konsoler, hylder, bord m. m. tørres rene hver dag, samt avfald fra bedriften, som haar, saapeskum fjernes hver dag. Saavel rene som skidne servietter, kapper, haandklær m. m. maa opbevares paa hensigtsmessig maate. Der maa anbringes det fornødne antal spyttebakker, som tømmes og renses hver dag.

8) Barberstuer skal grundig utluftes flere ganger om dagen.

9) Barbererne skal iagttå omhyggelig personlig renhold, barber- og indsaapningsgut skal vaske sine hender efter hver kundes betjening. De maa under arbeidet være iført en ren, hvit jakke eller frakke, som skiftes mindst hver uke.

10) Kunder med utslet eller mistænkelig haaravfald, som kan befryktes at være smitsom, maa enten betjenes med sine egne redskaper, eller de benyttede redskaper maa utkokes eller betryggende desinfiseres, før de benyttes til andre.

11) Aapning eller flytning av barberstuer maa anmeldes for helseraadet.

12) Et eksemplar av disse regler skal findes opslaat i enhver barberstue.

Kapitel X.

Forholdsregler ved sykdom og dødsfald.

§ 35. Enhver praktiserende læge paa Notodden skal ved hver maanedes utgang sende helseraadet opgave over de tilfælde

3 juli. av epidemiske og smitsomme sygdomme, som han har behandlet i den forløpne maaned samt indsende melding om dødsarsaken ved hvert dødsfald i hans praksis, alt efter helseraadets skemaer.

Helseraadet kan paalægge de praktiserende læger at sende daglige eller ukentlige opgaver over iagttagne tilfælde av enkelte sygdomme, hvis utbredning menes at være av særlig vigtighed at kontrolere. Men ethvert tilfælde av pest, kolera, kopper, eksantematisk tyfus, tyfoidfeber, blodgang, difteri, skarlagensfeber, barselfeber, epidemisk cerebros spinalmeningit og poliomyelit og de første tilfælde av enhver indført sygdom skal straks meldes for helseraadet av den tilkaldte læge efter dets vedtagne skema.

Ved beslutning av helseraadet kan dette paabud ogsaa utvides til at gjælde andre smitsomme sygdomme. Enhver læge, der behandler en tuberkulosesyk, eller den syke selv eller vedkommendes vertsfolk, har at avgi meddelelse til helseraadets ordfører, naar patienten forandrer bopæl.

§ 36. Ethvert alvorligere sygdomstilfælde, som er frembragt ved eller gir mistanke om at være frembragt ved nydelse av bedærvede eller forfalskede næringsmidler eller ved benyttelse av gjenstande, som indeholder giftige eller farlige bestanddele, skal av den tilkaldte læge uten ophold meldes for helseraadet med underretning om den formodede sygdomsaarsak og andre fornødne oplysninger.

Det samme gjælder om sanitære misligheter, som menes at staa i forbindelse med eller kunne gi anledning til sygdom.

§ 37. Ved sygdomstilfælde, som indtræffer blandt reisende i hoteller, losjhus o. lign., skal vedkommende vert tilkalde læge, der, hvis han anser sygdommen for at være av smitsom art, derom uten ophold skal underrette helseraadet.

§ 38. For ethvert fartøi, som kommer indenfor havnedistriktet med nogen syk mand ombord, skal melding straks gives til helseraadets ordfører om sygdommen, saavidt mulig med oplysning om dens art. Iøvrig er fartøier, som ligger indenfor Notoddens havnedistrikt, saavel som deres besætning underkastet helseraadets bestemmelser med hensyn til sundhetsforhold.

§ 39. Om ethvert dødsfald paa byens grund eller inden dens havnedistrikt maa før begravelsen skaffes tilveie en melding, skrevet av en eksaminert læge efter et bestemt skema. Denne melding sendes sognepresten, som straks sender den til helseraadet.

§ 40. Helseraadet eller formanden paa dets vegne kan beordre lik bragt til likkapel, naar det findes utilraadelig at la det ligge i hjemmet paa grund av dødsarsaken, lokalets beskaffenhet eller andre sanitære hensyn.

Kapitel XI.

3 juli.

Almindelige bestemmelser.

§ 41. Helseraadet kan efter andragende fra vedkommende dispensere fra §§ 2, 13, 16 og 20 i sundhedsvedtægtene, enten alle eller enkelte av dem, hvor det gjælder dele av byens marker, som den ikke anser for at være tættre bebygget.

Endvidere kan magistrat og formandskap efter anbefaling av helseraadet i enkelte tilfælde meddele dispensation ogsaa fra andre bestemmelser i nærværende forskrifter, naar dette av særlige grunde ansees paakrævet.

§ 42. Hus- og grundeiere er personlig ansvarlige for, at alle de pligter opfyldes, som disse sundhedsvedtægter paalægger dem, og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side.

Er eieren ikke bosat i byen, maa han for politiet opgi en stedfortræder, som paa hans vegne skal sørge for, at disse pligter opfyldes.

Forsømmes disse, blir ansvaret dog hvilende paa eieren, medmindre politiet er gaat ind paa, at ansvaret skal bæres av en stedfortræder, og denne har erklært sig villig. Denne indrømmelse kan dog naarsomhelst tages tilbake av politiet.

Ogsaa eiere, som er bosat her i byen, kan paa samme maate og med samme virkning opgi en stedfortræder, dersom de selv vanskelig kan paase, at deres pligter opfyldes.

§ 43. Undlater nogen inden den frist, som sættes av helseraadet eller av formanden paa dets vegne, at utføre noget, som paahviler ham efter disse sundhedsvedtægter eller helse-raadets lovlige beslutninger, kan helseraadet la utføre baade dette, og hvad der ellers er nødvendig for at hindre, at forsømmelsen volder skade.

Den skyldige maa selv utrede omkostningene ved dette og ved forføininger, som træffes for at hindre forberedte eller stanse endnu ikke fuldførte handlinger, som strider mot disse sundhedsvedtægter eller helseraadets lovlige beslutninger eller for at rydde bort ulemper, som er frembragt ved brud paa dem.

§ 44. Et eksemplar av disse sundhedsvedtægter skal straks omdeles til enhver hus- eller grundeier i byen. Saadan omdeling maa senere gjentages hvert 5te aar.

Er der i mellemtiden gjort ændringer i sundhedsvedtægtene, eller har helseraadet i medhold av disse regler ændret ældre eller fremsat nye paabud, maa disse indtages eller vedlægges.

§ 45. Overtrædelse av disse sundhedsvedtægter eller bestemmelser, som helseraadet fatter i medhold av disse regler, straffes efter den almindelige borgerlige straffelov.

3 juli. § 46. Ovenstaaende sundhetsvedtægter træder i kraft, naar de har faat kongelig stadfæstelse og er behørig bekjendtgjort.

3 juli.

Kongelig resolution

av 3 juli.

I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Gulens herred i Nordre Bergenhus amt i møte den 16 mars 1914 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 9 oktober 1875, jfr. resolution av 24 september 1883, approberte sundhetsforskrifter:

1. Spytning paa gulvet er forbudt. Der maa altid findes et passende antal spyttebakker, og disse maa rengjøres hver dag. Tydelige plakater om spytteforbudet skal være opslaat saaledes, at de let kan sees.

2. Gulvet maa grundig vaskes mindst 2 ganger om uken. Hver dag forøvrig skal gulvet avstøves med en vaat klut eller med lime eller kost, efter at det først er overdynket med vand. Tør feining tillates ikke.

3. Matvarer og alle spiselige saker maa ikke forurennes. Saadanne varer skal opbevares i lukket skap eller i beholdere med lok paa.

4. Aviser og andet brukt papir maa ikke benyttes til indpakning av varer.

3 juli.

Kongelig resolution

av 3 juli.

I henhold til lov om bruk av motorvogn av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes:

I. Paa strækningen fra høiden ved Valle til Hest-sundbroen av veien Bodø—Vaagan og paa strækningen Mælen—Løpsmark av veien Bodø—Nordstrand er kjøring med motorvogn indtil videre forbudt i alle klokketimer, som begynner med et like tal, samt desuten sammenhengende i tiden fra kl. 5 $\frac{1}{2}$ til kl. 7 $\frac{1}{2}$ formiddag.

- II. Ovennævnte indskrænkning gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.
- III. Nærværende resolutions bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution

3 juli...

av 3 juli.

1. Kongelig resolution av 30 december 1905 om, at lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 ikke skal være gjældende for ladestedet Svelvik, ophæves.
2. I henhold til nævnte lovs § 3 meddeles saadan dispensation fra lovens § 1, at der utenfor det strøk, som mellem Myhres gate og Torvet ligger østenfor Storgaten og de umiddelbart til den støtende tomter paa gatens vestside, tillates opført træbygninger indtil 2 fulde etager, men i saa fald uten beboelsesrum av nogensomhelst slags i kjelder og paa loft og med en gesimshøide av ikke over 6 m. Saadanne bygninger med tilliggende uthus maa ikke indta større grundflate end 150 m.² og maa være adskilt fra nabogrund ved brandvæg eller en avstand, der mindst utgjør halvdelen av høiden av den mot nabogrundens vendende yttervæg, regnet til dennes høieste punkt — dog mindst 2,5 m.

 Utgiver: O. Kr. Young.